

AYDINLI

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2005. július 7. *

A C-373/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Freiburg (Németország) a Bírósághoz 2003. szeptember 5-én érkezett 2003. március 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

Ceyhun Aydinli

és

a Land Baden-Württemberg

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, R. Schintgen (előadó) és P. Kūris bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Land Baden-Württemberg képviselőjében I. Karrais, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében A. Tiemann, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében G. Rozet és H. Kreppel, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 6. és 7. cikkének értelmezésére irányul. A Társulási Tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török

Köztársaság, másrészt az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás létesítette.

- 2 E kérelmet a C. Aydınli török állampolgár és Land Baden-Württemberg között a német államterületről való kiutasítás miatt folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) A családtagok szabad munkavállalásra való jogosultságáról szóló 7. cikk sérelme nélkül, valamely tagállam hivatalos munkaerőpiacán jelen lévő török munkavállaló ebben a tagállamban

— egy év hivatalos foglalkoztatás után jogosult arra, hogy munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkaadónál megújítsa, amennyiben munkahellyel rendelkezik;

— három év hivatalos foglalkoztatás után — és a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel — jogosult arra, hogy

ugyanazon foglalkozás vonatkozásában a választása szerinti munkaadónál pályázzon hivatalos feltételek mellett e tagállam munkaügyi hatóságánál bejelentett állásajánlatra;

- négy év hivatalos foglalkoztatás után jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra.

(2) Az éves szabadság és az anyaság, munkahelyi baleset vagy rövid betegség miatti távollét beleszámít a hivatalos foglalkoztatás idejébe. Az önhibán kívüli munkanélküliség időtartama, amelyet az illetékes hatóságok szabályosan megállapítottak, valamint a hosszabb betegség miatti távollét ugyan nem számít bele a hivatalos foglalkoztatás idejébe, de nem érinti a korábbi foglalkoztatási időtartam alatt megszerzett jogokat.” [nem hivatalos fordítás]

4 E határozat 7. cikke szerint:

„Valamely tagállam hivatalos munkaerőpiacán jelen lévő török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy hozzá költözzön,

- jogosult — a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel — bármely állásajánlatra pályázni, amennyiben ott már legalább három éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik;
- jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik.

A török munkavállaló gyermeke, aki a fogadó országban szakképzésben vett részt, az érintett tagállamban való tartózkodása időtartamától függetlenül pályázhat minden állásajánlatra, amennyiben egyik szülője az érintett tagállamban legalább három éve szabályszerűen alkalmazásban állt.” [nem hivatalos fordítás]

- 5 Ugyanezen határozat 14. cikkének (1) bekezdése szerint:

„E szakasz rendelkezéseit a közrend, a közbiztonság és a közegészség miatt indokolt korlátozásokra is figyelemmel kell alkalmazni.” [nem hivatalos fordítás]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 6 Az iratokból kitűnik, hogy C. Aydınli Németországban született 1974-ben. 1980 és 1989 között nagyszüleinél élt Törökországban, és ott járt iskolába. 1989 szeptemberében engedélyt kapott arra, hogy a szüleihez költözzön Németországba, ahol szakképzésben vett részt. 1995 januárjától 2000 szeptemberéig ott ugyanannál a munkáltatónál állt munkaviszonyban, és 1995 júniusától határozatlan időre szóló tartózkodási engedéllyel rendelkezik e tagállamban.
- 7 El nem hanyagolható mennyiségű kábítószerrel való tiltott kereskedés miatt 2000. szeptember 27-én őrizetbe vették, előzetes letartóztatásba helyezték, és 2001. május

31-én három év szabadságvesztésre ítélték, amelybe beszámították előzetes fogva tartásának időtartamát.

- 8 Miután C. Aydinli a büntetésének egy részét kitöltötte, 2001. október 2-án feltételes szabadságra bocsátották hosszú távú kábítószer-elvonó kezelésen való részvételének lehetővé tétele érdekében, amit 2002. július 16-án sikerrel be is fejezett. E kezelés tartamát a 2002. november 6-i bírósági határozat beszámította a kiszabott büntetésbe, és a büntetés fennmaradó részére az elítéltet feltételes szabadságra bocsátotta.
- 9 C. Ayindli a kezelés befejezése óta apjánál dolgozik Németországban.
- 10 A német hatóságok 2001. augusztus 16-án elrendelték azonnali kiutasítását, a határozatot az érintett ezután szeptember 20-án megsemmisítés iránti keresettel támadta meg.
- 11 A nemzeti bíróság akként vélekedett, hogy a kiutasító határozat megfelel a nemzeti jognak, melynek értelmében a kábítószerekről szóló törvény rendelkezéseinek megszegése miatt jogerősen legalább három évi, próbaidőre fel nem függesztett szabadságvesztésre ítélt külföldi kiutasítása kötelező, ám kétségei voltak e kiutasításnak az 1/80 határozattal való összeegyeztethetőségét illetően.

- 12 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján ugyanis e határozat 14. cikkének (1) bekezdésével ellentétes a török állampolgár büntetőjogi felelősségének megállapítását követő automatikus kiutasítása más külföldiekkel szembeni elrettentési céllal, anélkül, hogy az érintett személyes magatartása konkrétan alátámasztaná a feltételezést, miszerint a fogadó tagállam közrendjének megzavarására alkalmas más súlyos bűncselekményeket fog elkövetni (a C-340/97. sz. Nazli-ügyben 2000. február 10-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-957. o.]).
- 13 Márpedig a kérdéseket előterjesztő bíróság meggyőződése e tekintetben az, hogy C. Aydınli esetében a kiutasító határozat meghozatalakor a bűnismétlés konkrét veszélye már nem állt fenn.
- 14 E bíróság azonban, mielőtt az alapügyben az 1/80 határozat 14. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságáról határozna, fontosnak véli annak meghatározását, mennyiben hivatkozhat az érintett e határozaton, közelebbről annak 6. és 7. cikkén alapuló jogra.
- 15 Igaz ugyan, hogy C. Aydınli több mint négy éven át folyamatosan hivatalos munkaviszonyban állt török munkavállalóként megszerezte az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésében írt jogállást. Továbbá, a tagállam hivatalos munkaerőpiacán jelen lévő török munkavállaló gyermekeként, e tagállamban legalább öt éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezve, valamint mivel e tagállamban szakképzésben vett részt, C. Aydınli az e határozat 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdésében és második bekezdésében írt jogok jogosultja is.

- 16 A kérdéseket előterjesztő bíróság azonban kérdésesnek tartja, nem vesztette-e el C. Aydinli e jogokat a munkaerőpiactól való hosszú ideig tartó távolléte következtében, először a 2000. szeptember 27-től 2001. július 3-ig tartó előzetes letartóztatása, majd 2001. július 4-től 2001. október 1-jéig szabadságvesztésének végrehajtása, végül 2001. október 2-től 2002. július 16-ig tartó kábítószer-elvonó kezelése miatt.
- 17 Mivel a Verwaltungsgericht Freiburg úgy vélte, hogy e körülmények között a jogvita eldöntéséhez a közösségi jog értelmezése szükséges, eljárását felfüggesztette, és a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) A török munkavállalónak a munkaerőpiactól való azon oknál fogva fennálló távolléte, hogy szabadságvesztés-büntetését tölti, járhat-e azzal a következménnyel, hogy e munkavállaló e piacot elhagyja, és ennél fogva az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésén alapuló, a kérdéses tagállamban több éven át tartó munkavállalásából eredő jogait elveszíti?
- 2) Hogyan határozható meg - adott esetben - annak a munkavállaló által letöltött szabadságvesztéshez kötődő munkaerőpiactól való távollétnek a tartama, amely a munkavállaló jogaitól való megfosztását eredményezi?
- 3) Ezen időtartam meghatározása során figyelembe vehető-e a török munkavállaló munkaerőpiactól való távollétének az az ideje, amelyet a kérdéses szabadságvesztést közvetlenül megelőzően előzetes fogva tartásban töltött?

- 4) Ezen időtartam meghatározása során figyelembe vehető-e az a tény, hogy a kiutasító határozat meghozatalától kezdve a kérelmező még valószínűleg elég hosszú ideig a munkaerőpiacon kívül marad, mert e határozat nélkül fölöttébb valószínű, hogy társadalmi és szakmai visszailleszkedése érdekében hosszú távú kábítószer-elvonó kezelésen vehet részt, amihez a büntetés-végrehajtásából feltételes szabadságra bocsátják, és e tekintetben a siker kilátásai kellően kedvezőek?

- 5) Ahhoz, hogy a török munkavállaló családtagja elveszítse az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdésén alapuló jogát, szükséges-e egyaránt, hogy e családtag családi életközössége megszakadjon azzal a török munkavállalóval, akitől a tartózkodási jogát eredezteti, valamint hogy e családtag véglegesen eltávozzon azon tagállam hivatalos munkaerőpiacáról, ahol mindketten élnek?

- 6) A családi életközösségnek a tartózkodási jog szempontjából releváns felbomlását jelenti-e általában az, ha a török munkavállaló nagykorú gyermeke tartósan a szülei háztartásán kívül él, és már sem ő, sem a kérdéses török munkavállaló nem igényel közelséget vagy különösebb gondoskodást?

- 7) A török munkavállaló családtagjának a munkaerőpiacról való, az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdése szempontjából releváns kizárása értékelhető-e ugyanazon ismérvek alapján, mint az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésén alapuló jogok elvesztése?

- 8) Török munkavállalónak a szakképzést a fogadó tagállamban befejező gyermeke elveszíti-e az 1/80 határozat 7. cikkének második bekezdésén alapuló jogát ahhoz, hogy az illető tagállamban bármely munkára jelentkezzen, amennyiben

ezen országban tartósan munkaviszonyban állva e tagállam munkaerőpiacán van jelen?

- 9) Elveszíti-e az érintett az 1/80 határozat 7. cikkének második bekezdésén alapuló jogát, amennyiben e tagállam hivatalos munkaerőpiacát akként hagyja el, hogy elveszíti a török munkavállalóként az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésén alapuló jogait?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Bevezető megjegyzés

- 18 Bevezetésképpen meg kell állapítani, hogy az alapügy olyan török munkavállaló helyzetére vonatkozik, akinek — mivel olyan török bevándorló szülők gyermeke, akik közül legalább az egyik a tagállam hivatalos munkaerőpiacán van jelen — az 1/80 határozat 7. cikkének második bekezdése alapján engedélyezték, hogy családegyesítés jogcímén a szüleihez költözzön e tagállam területére. A kérdéseket előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy az érintett e rendelkezés második francia bekezdésének megfelelően a választása szerinti munkaviszonyhoz való hozzáférésre jogosult, mivel e tagállamban legalább öt éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik.
- 19 Továbbá, az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése a török munkavállaló „családtag[jainak] szabad munkavállalásra való jogosultságáról szóló 7. cikk sérelme nélkül” alkalmazandó. Ebből az következik, hogy e rendelkezések e 6. cikk három francia bekezdésében szereplő, a hivatalos munkaviszony tartamához igazodva fokozatosan szélesedő jogokhoz képest lex specialisnak minősülnek.

- 20 E körülmények között először az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdése második francia bekezdésének értelmezésére irányuló ötödik, a hatodik és a hetedik kérdést kell megvizsgálni.

Az ötödik, a hatodik és a hetedik kérdésről

- 21 E kérdések mind arra irányulnak, hogy valamely C. Aydınlihez hasonló török állampolgár mennyiben veszítheti el az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdésén alapuló jogát a választása szerinti bármely munkaviszonyhoz való szabad hozzáférésre akkor, ha több éves szabadságvesztésre ítélik, melynek végrehajtását kezdetben nem függesztik fel próbaidőre, majd egy részének végrehajtása helyett hosszú távú kábítószer-elvonó kezelésre kötelezik. Így tehát e kérdéseket együttesen kell vizsgálni.
- 22 A hasznos válaszadás végett először emlékeztetni kell arra az ítélkezési gyakorlatra, miszerint az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése az olyan török állampolgár helyzetére vonatkozik, aki a fogadó tagállam hivatalos munkaerőpiacán jelen lévő vagy jelen volt török munkavállaló gyereke, és vagy családegyesítés jogcímén engedélyezték neki, hogy e munkavállalóhoz költözzön, vagy a fogadó tagállamban született és mindig ott lakott. E rendelkezésnek az ilyen típusú helyzetekre való alkalmazhatósága független attól a körülménytől, hogy a perbeli időpontban az érintett nagykorú és már nem lakik egy háztartásban a családjával, hanem az illető tagállamban tartózkodó munkavállalótól függetlenül tartja fenn magát (lásd e tekintetben a C-329/97. sz. Ergat-ügyben 2000. március 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-1487. o.] 26. és 27. pontját, valamint a C-467/02. sz. Cetinkaya-ügyben 2004. november 11-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10895. o.] 34. pontját).

- 23 E török állampolgár tehát nem veszítheti el az e rendelkezés alapján szerzett jogait olyan körülmények bekövetkezése miatt, mint amilyenek az előző pontban szerepelnek. Továbbá, a családtagoknak az a joga, hogy bizonyos idő eltelte után a fogadó tagállamban valamely munkaviszonyhoz hozzáférhessenek, pontosan e tagállambeli helyzetük megszilárdítására irányul azáltal, hogy az önállósodás lehetőségét nyújtja számukra.
- 24 Valamint, noha az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének első francia bekezdése főszabályként azt követeli meg, hogy a török munkavállaló családtagja ténylegesen együtt éljen vele az alatt a három év alatt, amíg az érintett nem teljesíti maga is a fogadó tagállami munkaerőpiacra jutás feltételeit (lásd a C-351/95. sz. Kadiman-ügyben 1997. április 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-2133. o.] 33., 37., 40., 41. és 44. pontját, valamint a Cetinkaya-ítélet [hivatkozás fent] 30. pontját), a tagállamok nem jogosultak arra, hogy a török munkavállaló családtagjainak tartózkodását e hároméves időtartam letelte után is feltételektől tegyék függővé; ez még inkább érvényes arra a török bevándorlóra, aki teljesíti e 7. cikk első bekezdésének második francia bekezdésében előírt feltételeket (lásd a Kadiman-ítélet [hivatkozás fent] 37–39. pontját és a Cetinkaya-ítélet [hivatkozás fent] 30. pontját).
- 25 E tekintetben a Bíróság az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében írt családtagok vonatkozásában – akik C. Aydinlinhez hasonlóan öt év hivatalos tartózkodást követően e rendelkezés második francia bekezdése szerint jogot szereztek a fogadó tagállamban a szabad munkavállalásra — közelebbről akként határozott, hogy e rendelkezés közvetlen hatályából nemcsak az következik, hogy az érintettek közvetlenül az 1/80 határozatból vezethetik le egyéni jogukat a munkavállalás terén, de e jog hatékony érvényesülése szükségszerűen magában foglalja a megfelelő tartózkodási jogot, amely független az e jogok megszerzéséhez szükséges feltételek folyamatos fennállásától (lásd az Ergat-ítélet [hivatkozás fent] 40. pontját, a Cetinkaya-ítélet [hivatkozás fent] 31. pontját és értelemszerűen a C-383/03. sz. Dogan-ügyben a mai napon hozott ítélet [EBHT 2005., I-6237. o.] 14. pontját).

- 26 Következésképpen az a körülmény, hogy a jogszerzés feltétele – jelen esetben a török munkavállalóval bizonyos ideig való együttlakás – elenyészlik, miután e munkavállaló családtagja a kérdéses jogot megszerezte, nem teheti kétségesse a családtag jogosultságát.
- 27 Másodszor, az ítélkezési gyakorlat szerint az a tartózkodási jog, amely a török munkavállalónak az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésében megállapított feltételeit teljesítő családtagjai munkaerőpiachoz való hozzáférési jogának és tényleges munkavállalási jogának szükségszerű járuléka, kétféle korlátozás alá esik. A török bevándorlónak a tagállam területén való jelenléte az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése alapján – személyes magatartása folytán – a közrendet, a közbiztonságot vagy a közegészséget ténylegesen és súlyosan veszélyeztetőnek minősülhet, vagy az érintett a fogadó tagállam területét jogos indok nélkül jelentős időtartamra elhagyja (lásd az Ergat-ítélet [hivatkozás fent] 45., 46. és 48. pontját, valamint a Cetinkaya-ítélet [hivatkozás fent] 36. pontját).
- 28 Ezzel szemben az 1/80 határozat 7. cikkének első mondata nem teszi lehetővé, hogy a végrehajtásában próbaidőre történő felfüggesztés nélküli, több éves szabadságvesztés-büntetésre ítélet következtében — melyet kábítószer-elvonó kezelés követ — azokat a jogokat, amelyeket ez a rendelkezés a C. Aydınli helyzetében levő török állampolgárnak megad ezen állampolgár munkaerőpiacról való hosszabb távolléte miatt, korlátozzák (lásd értelemszerűen a Cetinkaya-ítélet [hivatkozás fent] 39. pontját).
- 29 Az előző pontban szereplő értelmezés annál is inkább követendő, mert az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdésével ellentétben török munkavállalók esetében e

munkavállaló családtagjai munkavállalási jogának keletkezése e határozat 7. cikke első bekezdésének értelmében nem e családtagoknak az érintett tagállam hivatalos munkaerőpiacán való jelenlét és nem bizonyos időtartamú munkavállaláson alapul, hanem pusztán azzal a munkavállalóval való háromévi együttlakáson, akitől jogaikat származtatják. Továbbá, e 7. cikk első bekezdésének első és második francia bekezdése a munkavállalásra jogosítja, de — ugyanezen határozat 6. cikkének (1) bekezdésétől eltérően — egyáltalán nem kötelezi a török munkavállaló családtagjait.

- 30 Következésképpen egyrészt az 1/80 határozat 6. cikke (2) bekezdésének rendelkezései semmiképpen nem alkalmazhatók e határozat 7. cikkének körében. Ugyanis e 6. cikk (2) bekezdése kizárólag az ugyanezen cikk (1) bekezdésében szereplő, a hivatalos munkaviszony időtartamához igazodva fokozatosan szélesedő jogok megalapozásának szakaszára vonatkozóan, és így egyedül az ehhez szükséges különböző munkavállalási időszakok számítása érdekében rögzíti a különböző munkaszünetelési okok hatását e szakaszokra (lásd a Dogan-ítélet [hivatkozás fent] 15. pontját).

- 31 Ebből másrészt az következik, hogy a török munkavállaló az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdésében írt feltételeket teljesítő és a fogadó tagállamban munkát vállalni kívánó családtagjára nem vonatkoznak az e határozat 6. cikkének (1) bekezdésében írt, e tekintetben szigorúbb feltételek (lásd e tekintetben a C-210/97. sz. Akman-ügyben 1998. november 19-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7519. o.] 48-50. pontját).

- 32 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az ötödik, hatodik és hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1/80 határozat 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdése alapján a választása szerinti munkaviszonyhoz való szabad hozzáférés jogával rendelkező török állampolgár nem veszíti el e jogát sem az akár több éves fogva tartása következtében – melyet hosszú távú kábítószer-elvonó kezelés követ – a munkaerőpiacról való hosszabb távolléte miatt, sem amiatt, hogy a kiutasító határozat meghozatalakor nagykorú, és már nem a tartózkodási jogát megalapozó török munkavállalónál lakik, hanem e munkavállalótól független háztartást vezet.

Az elsőtől a negyedikig terjedő, valamint a nyolcadik és a kilencedik kérdésről

- 33 Az ötödik, a hatodik és a hetedik kérdésre adott válaszra tekintettel a többi kérdésre nem kell választ adni.

A költségekről

- 34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodás létesítette Társulási Tanács 1980. szeptember 19-i 1/80 határozata 7. cikke első bekezdésének második francia bekezdése alapján a választása szerinti munkaviszonyhoz való szabad hozzáférés jogával rendelkező török állampolgár nem veszíti el e jogát sem az akár több éves fogva tartása következtében – melyet hosszú távú kábítószer-elvonó kezelés követ — a munkaerőpiacról való hosszabb távolléte miatt, sem amiatt, hogy a kiutasító határozat meghozatalakor nagykorú és már nem a tartózkodási jogát megalapozó török munkavállalónál lakik, hanem e munkavállalótól független háztartást vezet.

Aláírások